

Verklaringen op de Tefilla - 10

R'ee (2)

Rabbi Hirsh Shatz, (sidoer, chazzan in Tuningen in de 16e eeuw) brengt deze beracha in verband met de gemara (T.B. Sjabbat 89b) waar in de naam van Rabbi Jochanan de volgende pasoeek (Jesjahoe 63:16)

כי אתה ה' אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירו אתה ה' אבינו **גואלנו** מעולם שמך

'want U bent Hasjem onze Vader, Awraham kennen we niet en Israël herkennen we niet, U bent Hasjem onze Vader, onze **Bevrijder**, sinds oudsher is dat Uw Naam.

(deze zin wordt door Rabbi Jochanan verklaart:)

En de toekomst zal Hasjem tegen Awraham zeggen: "Jouw zonen hebben (gedurende het galoet, de diaspora) tegen Mij gezondigd".

Hij zegt dan tegen Hem: "Ribonno Sjel Olam, vlak ze uit vanwege de Heiligheid van Uw Naam" (Rasji: "...en door de degene die Uw wensen overtreden te straffen, wordt Uw Naam geheiligd").

Dan zegt Hasjem: "Laat ik het ook aan Ja'akow vragen, die zoveel moeite had met het grootbrengen van zijn (12) kinderen, misschien zal hij om medelijden voor hun (de zondaren) vragen".

Hij zegt tegen hem: "Je zonen hebben gezondigd voor Mij".

Dan zegt hij (Ja'akow) tegen Hem: "Ribbono sjel Olam, vlak ze uit vanwege de Heiligheid van Uw Naam".

Dan zegt Hasjem: "Bij de Opa (Awraham) is er geen reden, bij de kleine (Ja'akow) is er geen raad".

Toen zei Hij tegen Jitschak: "Jouw zonen hebben tegen mij gezondigd."

Toen zei Jitschak: "mijn zonen en niet UW zonen? Toen zij het Joodse volk Naase weNisjma zeiden, noemde U hen: Mijn eerstgeborene zoon!, Mijn zoon en niet Uw zoon? en behalve dat, hoeveel hebben ze al gezondigd?"

Hoe lang leeft een mens? 70 jaar, trek daar (de eerste) 20 jaar vanaf, want daarin straft U nog niet, blijven er 50 over.

Trek er 25 jaar vanaf voor de nachten

trek er 12 ½ vanaf voor dawwenen, eten en verzorging

blijft er 12 ½ over.

Indien U de zonde van deze 12 ½ kunt vergeven, oké. Zoniet, de helft op mijn schouders de helft op U...."

כי אתה ה' אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירו אתה ה' אבינו **גואלנו** מעולם שמך

Want U bent Hasjem...Awraham en Ja'akow zijn niet onze vaders, Jij (Jitschak bent onze vader) Waarop Jitschak zegt Nee, Hasjem is onze Vader en Bevrijder, van oudsher is dat Zijn Naam.

Deze Gemara leert ons dat Hasjem Go'eel wordt genoemd op het moment dat Hij onze zonde vergeeft. Ons als het ware verdraagt in ons galoet. Alleen Hij zoekt daarvoor een pleitbezorger voor ons. Noch Awraham noch Ja'akow willen dit zijn. Alleen Jitschak. Hij komt op voor ons.

Rabbi Hirsh Shatz werkt dit idee uit.

Jitschak was de eerste die te maken kreeg met economisch antisemitisme. Toen hij rijk werd, werd hij door de bewoners van Grar er uitgezet. Galoet vanwege parnasa.

Dit maakt hem gevoelig voor een van de grootste problemen in onze 20 eeuwen Galoet: armoede en gebrek aan parnasa. Veel van de zonden van ons volk kwamen daaruit voort.

Vandaar dat wij in deze beracha, r'ee, onze gedachte moeten laten gaan naar die mensen die het - financieel of anderszins- moeilijk hebben in onze te lange galoet en Hasjem vragen hen van deze zorgen te bevrijden. In de voorspraak van onze aartsvader Jitschak die dit ook heeft meegemaakt.